

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/94/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

154/2019. (V. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. március 1-jén előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2019. május 9-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos postai úton előterjesztett beadványában előadta, hogy 2019. február 10-én 15 óra 50 perckor Sipos Bálint rendőr igazoltatni akarta másodmagával, T. V.-vel. A panaszos és társa megkérdezte az igazoltatás jogcímét, amire először a rendőr azt közölte, hogy társszerv felkérése, majd miután ennek a jogosságát megkérdőjelezték, ezt az állítását visszavonta, de a valós jogcímet nem közölte. A helyzet kb. 1 perc alatt eskalálódott odáig, hogy a rendőr a nyugodt hangnemet elveszítve, fenyegetőleg, megfélemlítően lépett fel, az igazoltatás jogcímét pedig továbbra se volt hajlandó elárulni. Az igazoltatást követően S. B. kijelentette, hogy adataikat a TEK kérésére továbbítják nekik, a panaszos nem tudja, hogy ez mennyiben jogszerű. Az intézkedés helyszínén megjelent egy szemüveges, barna kabátos nő, aki bár állítása szerint rendőr, nem volt hajlandó azonosítani magát. Az igazoltatás végén S. B. azt sem tudta megmondani, hogy milyen módon, hány napon belül nyújthatnak be panaszt, de ezt végül is a panaszos és társa egy másik rendőrtől megtudta. Az esetről videofelvétel készült, amit csatolt bizonyítékként a panaszos. A panaszos szerint a rendőr megsértette a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Rtv.) 2. § előírásait, mivel fenyegetőleg lépett fel, illetve az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Rtv. 20. §-ának előírásait.

2) A panaszos által megküldött videófelvételen az alábbiak láthatóak.

A helyszín a budai vároldalon, a déli Rondellától délre található zöld terület, vélhetően a Kemál Atatürk sétaút alatt, a török sírboltboltnál lévő lépcső aljánál lévő út, ami levezet a Váralja utcára. A Váralja utcánál több öltönyös férfi, illetve két jólláthatósági átvetőt hordó rendőr áll. A 2 perc 26 másodpercnél és 2 perc 45 másodpercnél jól látható, hogy más személyek is sétálnak a domboldalon.

A felvétel kezdetén a rendőr elmondja, hogy egyszer már bemutatkozott, társszerv felkérésére igazoltatja őket. A TEK felkérésére hajtja végre, hogy a TEK mit szeretne a panaszossal, azt a rendőr nem tudja. Ekkor a felvételen még két civil ruhás férfi látszik, a nyakukban valamilyen igazolvány lóg (a panaszos társa később TEK-esként utal rájuk), illetve további három rendőr, egyikük kamerafelvételt készít.

Ekkor a panaszos társa megkérdezte, hogy elkövettek-e valamilyen szabály- vagy törvénysértést, amire az egyik civil ruhás válaszol, hogy én nem intézkedek önökkel szemben, amire a nő válaszol, „de hát te kérted az intézkedést.” A panaszos kérdi, hogy de akkor mi az oka, mert az nem ok, hogy a másik kollega kérte, ő meg nem árulja el. A rendőr erre közli, hogy „akkor bűnügyi érdek, szabálysértési érdek, migrációs érdek”. (Erre a panaszos felnevet.) A rendőr megkérdi, hogy akarnak-e még jogalapot, amire a panaszos közli, hogy a KRESZ még jöhetne. A rendőr közli, hogy ez most nem „jogi ki mit tud”, ha nem igazolják magukat, akkor igazolással kapcsolatos szabálysértést követnek el. A panaszos társa közli, hogy igazolják magukat, csak szeretnék tudni a jogalapot, amire a rendőr közli, hogy „figyeljenek ide, ez most nem jogi ki mit tud”. A háttérben egy a Készenléti Rendőrség állományaiba tartozó rendőr is látszik. A helyszínen van még egy civil ruhás nő, aki azt mondja, hogy rendőr. A rendőr közli, hogy a kollega mindjárt befejezi a priorálást, a rendőrök max. a TEK-nek adják át az adataikat, ha kéri. Erre a panaszos társa megkérdi, hogy akkor most jön majd a házkutatás, meg az ilyenek, mert már volt ilyen, hogy valaki felszólalt egy tüntetésen, és hogy hogy nem házkutatás volt nála ezt követően. Közben a háttérben hallatszik: „Házkutatás... istenem.” A rendőr pedig feltartja a kezét. A másik rendőr (N.T. r. törm.) közli, hogy azért igazoltatják őket, mert olyan közel vannak bizonyos személyekhez. A panaszos társa kérdi, hogy mire jelent ő veszélyt, amire a nő közli vele, hogy amíg nem dobál, addig semmit. Mire a panaszos közli, hogy ő nem dobál semmit. Mire a nő közli, hogy hányszor volt már olyan, hogy dobáltak, amire a panaszos társa közli, hogy ő soha semmit nem dobált.

A panaszos megkérdi a rendőrt, hogy a TEK jogilag feleltük áll-e, tehát ha ők kéri az igazoltatást akkor azt kötelesség megtenni, vagy csak jófejségből tett eleget a rendőr a kérésnek. A rendőr közli, hogy a TEK egy speciális szerv, ami tudhat olyan információkról amiről ő nem is tud. Közben a civil ruhás nő pedig arról beszél, hogy dobótávolságra van az ország első embere, nem is érti, hogy lehetett ide. Mire a panaszos társa közli, hogy de hát akkor ők jogszerűen tartózkodnak itt, nem lezárt terület, mire a panaszos megkérdi, hogy akkor a rendőr válasza egy igen, mire az közli, hogy nem, de nem is igen.

A rendőr visszaadja az igazolványokat, elköszönnek. Az intézkedés vezetője kioktatja őket a panaszjogról, kérdésre a másik rendőr (N. T. r. törm.) közli, hogy attól függ, hogy hol teszik meg

a panaszt, 30 vagy 20 napjuk van erre, a Testületnél, vagy a rendőrségen. A panaszos társának kérdésére válaszolva elmondja, hogy a Teve utcában is van rá lehetőség.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) P. A. r. ezredes átiratában előadta, hogy a Testület megkeresésére megvizsgálta a jelentéseket és a videofelvétel és megállapította, hogy a helyszínen intézkedő rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) 13. § (1)-(2) bekezdése, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011.(IX.22) BM Rendelet (továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 5. § alapján intézkedésüket jogszerűen és szakszerűen kezdték meg, a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedtek, annak során mindvégig maradéktalanul érvényesültek az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében foglalt arányossági követelmények. Az intézkedés a Rtv. 7/F. § (1) és (2) bekezdések alapján került foganatosításra. Az rendőrök az intézkedés befejezésekor az Rtv. 20. § (2) bekezdésében és a Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségüknek eleget tettek.

2) S. B. r. alezredes jelentésében előadta, hogy 2019. február 10-én a 01000-8084/2019. ált. számú biztosítási terv alapján vettek részt a Szövetség a Polgári Magyarországért Alapítvány által bejelentett rendezvény biztosításában, szolgálati csoportba szervezve. A rendezvény Budapesten a I. kerület Várkert Bazár területén került lebonyolításra. A biztosítás közvetlen parancsnoka K-J. B. r. alezredes asszony volt.

Parancsnok a mobil csoport részére, a Budapest, I. kerület Attila utca, Váralja utca, Apród út által határolt területet jelölte ki mozgáskörzetként.

Feladatuk a felállítási helyükön, mozgási körzetükben a rendezők részére szükség esetén segítségnyújtás, az esetlegesen megjelenő ellentétes érzelmű személyek felderítése, a rendbontók eltávolítása, a rendezvény megzavarásának megakadályozása, az élet és vagyonbiztonság védelme. Elemi csapás esetén, a rendezvényen résztvevők kimenekítése. Rendőri intézkedést a parancsnok utasítása, illetve engedélye alapján kezdeményezhetek. Az egységük révén volt biztosított az azonnali reakálás és beavatkozás lehetősége.

A rendezvények helyszínein elkövetett kisebb rendbontások, jogsértések esetén a szükséges rendőri intézkedéseket a helyszínbiztosító közrendvédelmi mobil egységek hajtják végre. Intézkedés során figyelemmel kellett lenniük a szükségesség és arányosság követelményére.

A biztosítás során 15 óra 52 perckor a parancsnok utasította, hogy a biztosításban résztvevő M. K. r. alezr. rendbiztos asszonnyal menjen a Váralja utca végénél lévő parkolóba, mivel a TEK kért segítséget egy intézkedés lefolytatásához. Arról, hogy ez az információ hogyan jutott a parancsnok asszony tudomására nincs információja.

A megadott területre érve azt tapasztalták, hogy a Készenléti Rendőrségnek már vannak a területen erői, valamint két civil ruhás személy beszélget két fővel, egymással szemben állva.

Az intézkedéshez hozzátartozik, hogy a kérdéses területen a TEK beosztottai biztosítási feladatott hajtottak végre, mivel a Várkert Bazárban Orbán Viktor miniszterelnök ekkor tartotta évertékelő beszédét, és a távozását ebbe az irányba tervezték megoldani. A személyek pont a gépjárművek számára fenntartott kijárat felett tartózkodottak, veszélyeztetve a védett személy mozgását.

Megérkezésünk után, gyorsan fel akartuk mérni a kialakult helyzetét, de a TEK-s (kitűzött viselt) kolléga a rendőröket észlelve haladéktalanul felkérte őket a személyekkel szembeni intézkedésre. Ezt a kérést a r. alezredes szerint a panaszos is hallotta.

Haladéktalanul megkezdtek az intézkedést, a r. alezredes, és négy fő járőr (S. Z. r. ftőrm., N. T. r. tőrm., B. B. S. r. őrm., és K. Á. I. r. őrm.) akiket a r. alezredes utasított, hogy jöjjenek vele, mivel pontos képük nem volt a kialakul helyzetről.

Az intézkedést ekkor kezdte meg, ha jól emlékszik, 15 óra 56 perckor.

Az intézkedést, a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdte, majd az intézkedés alá vont személyeknek megadta a nevét, jelvényszámát, szolgálati helyét, közölte velük, hogy intézkedés alá vonja őket, valamint azt is, hogy az intézkedés célja a személyazonosságuk megállapítása, a TEK felkérésére az Rtv.7.§ alapján.

Ekkor az igazoltatott személyek elővették mobiltelefon készülékeiket, mondván, inentől rögzítik a rendőri intézkedést. Továbbá megkértek, hogy ismételve mondja el az eddig elhangzottakat. Ennek a kérésnek is eleget tett, majd folytatta a megkezdett intézkedést és felszólította őket a személyi okmányaik átadására.

Az intézkedés során 2 fő folyamatosan figyelte az intézkedés alá vont személyt, ezek S. Z. r. ftőrm., és N. T. r. tőrm., 1 fő folytatta a lekérdezéseket ő B. B. S. r. őrm.úr volt, illetve 1 fő dokumentálta az intézkedést, aki K. Á. I. r. őrm. úr volt.

Az egyik ilyen kérdést a jelen lévő TEK-es kollégának szegezték, mondván, miért van szükség az ő igazoltatásukra, ekkor a TEK-es kolléga közölte velük, hogy nem ő intézkedik.

Az intézkedés során korrekt bánásmódban részesült a panaszos, azonban ő kicsit „kötzködő” magatartást tanúsítva viselkedett a rendőri intézkedés alatt, megemlítve "mi lenne, ha most lenéznének, vagy ledobnának valamit", veszélyeztetve a védett személy épségét.

Ehhez tartozik még, hogy a jelen lévő rendbiztos asszony, aki nem vett részt az intézkedésben, az intézkedés alá vont személyek mellé állt. Ekkor az egyik intézkedés alá vont személy, már nem emlékszik pontosan ki, megkérdezte, hogy ő is rendőr-e, és hogy miért nem mutatkozik be. A rendbiztos asszony közölte velük, hogy mivel nem ő vonta intézkedés alá őket, ezért neki nem kell az adatait átadni részükre.

Az intézkedést, emlékezete szerint 15 óra 56 perckor kezdte meg, kb. 16 óra 5 perckor ért véget.

Az intézkedést, ő folytatta le, míg a biztosításban négy fő járőr, / S. Z. r. ftőrm., N. T. r. tőrm., B. B. S. r. őrm., és K. Á. Imre r. őrm. urak/ vettek részt. Jelen volt M. K. r. alezr. rendbiztos a BRFK RSZ Biztosítási Osztály állományából.

Az intézkedésben résztvevő személyeken a 10 M mintájú bevetési gyakorló ruházat volt, a hozzá rendszeresített kötött sapkával, illetve a járőrök viselték a jó láthatósági átvetőt. A rendbiztos asszony civil ruhát viselt. Jelen volt még két civil ruhás TEK-s akik emlékei szerint kitűzött viseltek.

Az intézkedés során miután a szükséges felvilágosításokat megadták, az intézkedés alá vont személyek kérdezték a rendőröket. Az egyik ilyen kérdést a jelen lévő TEK-es kollégának szegezték, mondván, miért van szükség az ő igazoltatásukra, ekkor a TEK-es kolléga közölte velük, hogy „nem ő intézkedik”. Kérdezték a jelen lévő rendbiztos asszonyt is, aki nem vett részt az intézkedésben, az intézkedés alá vont személyek mellé állt. Ekkor az egyik intézkedés alá vont személy, megkérdezte, hogy ő is rendőr-e, és hogy miért nem mutatkozik be. A rendbiztos

asszony közölte velük, hogy mivel nem ő vonta intézkedés alá őket, ezért neki nem kell az adatait átadni részükre.

Az intézkedés hangneme a megszokott utcai hangszín. Megjegyezni kívánja, hogy az orgánomom erős és aki nem ismer, hajlamos azt feltételezni hogy már kiabálok, de ez nem igaz, csak hangosan, jól halhatóan mondom el a mondandómat, elkerülendő" a nem hallottam, ezért nem hajtottam végre a rendőr utasításait" esetet.

A rendőr úgy érezte, egy esetben akarták olyan irányba elvinni az intézkedés menetét, belekényszerítve a rendőröket egy olyan "játékba", aminek a részükre pozitív befejezése nem volt biztosított, ezért ennek a r. alezredes gátat szabott: "ez nem jogi ki-mit-tud".

Mivel a TEK kérésére kezdték el az intézkedésnek, ezért arról nem volt információjuk, hogy az intézkedést megelőzően követtek-e el valamilyen jogsértést, amit a későbbiek során esetleg szankcionálni akarnak, ezért a teljes idevágó tájékoztatást megkapták, a büntetőjogi felelőségre vonáson keresztül a szabálysértési felelőségre vonáson át az esetleges idegenrendészeti retorzióig.

Az intézkedés végén a panaszos személy megkapta a tájékoztatást az intézkedéssel szembeni jogorvoslati lehetőségéről, személyesen tájékoztatta az Rtv. 92-93. §-ban foglalt panasztételi lehetőségéről, valamint a mellette álló N. T. r. törm. pontosan tájékoztatta a panaszok előterjesztésének határidejéről is. A panasz előterjesztésének pontos helyét is megadták részükre.

Arra a kérdésre válaszolva, hogy megfelel-e a valóságnak az a panaszost előadás, hogy azt mondták neki, hogy a TEK kérésére intézkednek és oda továbbítják az adatokat, a r. alezredes előadta, hogy igen megfelel a valóságnak, mivel a TEK-es kolléga kérésére kezdtek az intézkedésbe, ezért úgy gondolták az intézkedés végén az igazoltatott személyek adataira szükségük lesz. Az egyik igazoltatott személy erre rákérdezett a TEK-es kollégánál. Az intézkedés végét a TEK-s kollégák már nem várták meg, ezért a szükséges kérdéseket nem tudta nekik feltenni.

Az intézkedés emlékei szerint kb. 16 óra 05 perckor ért véget, amikor is ellenőrizte, hogy a panaszos személy visszakapta-e az okmányait, majd útjára bocsátotta őt. Az intézkedés végén a TEK-s kollégának szerette volna átadni az adatokat, azonban ekkora már távoztak.

3) A Készenléti Rendőrség válasza szerint az intézkedést a panaszossal szemben S. B. r. alezredes a Budapesti Rendőr-főkapitányság Rendészeti Szervek Közrendvédelmi Főosztály Központi gépkocsizó és Járőrszolgálati Osztály beosztottja foganatosította.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát és a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először a panaszossal szemben fogatosított igazoltatás jogszerűségét vizsgálta.

A panaszos beadványában leírta, hogy társával a Várkert Bazár feletti domboldalon sétálgatott, amikor több rendőr igazolásra szólította fel. A panaszos nem érti, hogy miért igazoltatták.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy a panaszost a TEK kérésére vonták igazoltatás alá a rendezvény befejezését követően, mert a Várkert Bazárnál a miniszterelnök évértékelője zajlott. A rendőr nem tudott arra választ adni, hogy mi indokolta az igazoltatást, ő a társszerv kérésére hivatkozott, illetve a jelentésében az Rtv. 7. §-ára. A rendőri átirat pedig már az Rtv. 7/F. §-t említi.

A Testület az igazoltatás jogszerűségét mind a három hivatkozott jogalap vonatkozásában értékelte.

Az igazoltatás szabályait az Rtv. 29. § (1) bekezdése rögzíti. Eszerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011 BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8-9. §-ának szerint rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről - ha az elkövető ismert, annak megjelölésével - feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

A Testület felhívja a figyelmet arra is, hogy a Szolgálati Szabályzat fentebb említett §-ában írt „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése” fordulat nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy az adott bűncselekménynek, illetőleg szabálysértésnek valójában fenn is kell állnia, elegendő ugyanis szemrevételezéssel és a rendelkezésre álló vizsgáló eszközökkel az arra megalapozottan utaló körülmény észlelése.

A rendőri jelentések és a rendelkezésre álló felvételen a rendőr az intézkedés jogalapját többféleképpen határozzák meg: társszerv kérése, bűnüldözési, szabálysértési, illetve migrációs cél, Rtv. 7.§, továbbá az átirat hivatkozik Rtv. 7/F.§-ra is.

A rendőri iratok nem említenek olyan körülményt vagy adatot, ami alapján a konkrét esetben az Rtv. 29. §-ának bármelyik fordulat alkalmazható lett volna. A jelentések csupán azt rögzítik, hogy a panaszos társával egy adott helyen volt és a TEK-esek kérték, hogy intézkedjenek velük szemben. A rendőrség nem nyilatkozott arról, hogy az intézkedést megelőzően olyan magatartást tanúsított volna a panaszos, amellyel megsértette a közrendet, vagy veszélyeztette volna a

közbiztonságot és nem volt gyanúsítható sem bűncselekmény, sem szabálysértés elkövetésével sem. A 29. § három további fordulatának alkalmazása jelen esetben szintén egyértelműen kizárható volt. (Noha a rendőr a helyszínen a bűnüldözési érdeket, a szabálysértési érdeket, illetve a migrációs érdeket jelölte meg.)

A rendőrség ugyan nem hivatkozott rá, de a körülmények miatt a Testület szükségesnek tartja felhívni a figyelmet a 153/2009. (VI. 3.) számú állásfoglalásában rögzített gondolatokra. „Az aktuális kormánnyal egyet nem értők sem zárhatók el attól a lehetőségtől, hogy egy állami ünnepen (illetve annak közelében) való megjelenéssel, és a rendezvényen részt vevő politikusok, közszereplők bírálatával juttassák kifejezésre (ellentétes) nézeteiket. Míg egy a Gytv. szerint bejelentett rendezvény esetén nyilvánvaló, hogy az állami intézményvédelmi kötelezettség keretében a bejelentő által megjeleníteni kívánt véleménynek kell valamiféle elsőbbséget nyújtani, védelmet biztosítani, addig egy állami rendezvényhez ilyen módon kapcsolódó véleménynyilvánítások esetében se a kormánnyal egyetértő, se az azt bíráló nézeteknek nincs primátusa, az állami szervek mindkétféle vélemény kinyilvánítását kötelesek biztosítani.”

A rendőrség által hivatkozott Rtv. 7.§ a Nemzeti Védelmi Szolgálat (továbbiakban: NVSZ) kizárólagos feladatköréit rendezi, a rendelkezésre álló információk alapján az NVSZ nem vett részt az intézkedésben, így ez a rendelkezés nyilvánvalóan nem lehetett az intézkedés jogalapja.

Az átirat hivatkozik az Rtv. 7/F. §-ára. Eszerint az általános rendőri feladatok ellátására létrehozott szerv nyilvántartásaiból a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó és a terrorizmust elhárító szerv - feladatainak teljesítéséhez - a VIII. Fejezet szerint kérhet adatot. Az adattovábbítás jogszerűségéért és pontosságáért az a szerv felel, amelyik az adatot továbbította. Ha az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, a terrorizmust elhárító szerv vagy a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv feladatellátása során hatáskörébe nem tartozó bűncselekményre utaló, vagy személyi védelem ellátásával, Védelmi Program előkészítésével és végrehajtásával, illetve személyvédelmi és létesítménybiztosítási feladattal összefüggő információ birtokába jut, azt haladéktalanul köteles átadni a hatáskörrel rendelkező szervnek. A terrorizmust elhárító szerv nem köteles az információt átadni, ha azzal veszélyeztetné a 7/E. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában, valamint e) pontjában meghatározott feladata ellátását.

A fent hivatkozott szakasz az egyes rendvédelmi szervek egymás közötti adatáramlásának biztosításáról szól, ennél fogva szintén nem lehet önmagában az igazoltatás jogalapja, hiszen a rendőrség csak olyan adatot közölhet a TEK-vel, NVSZ-szel, amelyet az Rtv-ben megjelölt intézkedések során, az ahhoz tartozó feltételt rendszert betartva, szabályszerűen szerzett meg. Tehát mindez a jelen esetben azt jelenti, hogy az igazoltatáshoz szükséges lett volna az Rtv. 29.§-ban vagy a 30.§-ban (fokozott ellenőrzés) megjelölt körülmények bármelyikének fennállta ahhoz, hogy aztán az így megszerzett adatot, a rendőrség közölhesse a TEK-vel.

A jelen esetben a rendőrség ilyen körülményt pedig nem igazolt, így az igazoltatáshoz szükséges jogalap hiányzott.

Megjegyzi továbbá a Testület, hogy a védett személyek személyvédelmi feladatait a miniszterelnök esetében a TEK látja el. A rendelkezésre álló videóanyagon a háttérbeszélgetésből, illetve a felvétel látható egyéb emberek jelenlétéből megállapítható, hogy a panaszos és társa olyan területen van, amelyet nem zártak le a rendőrök, így oda szabadon bemehettek. (Tehát a Rondella felőli oldalon nem volt zárás.) Utóbb a r. alezredes a jelentésében ugyan hivatkozik arra, hogy az intézkedéssel érintett személyek pont a

gépjárművek számára fenntartott kijárat felett tartózkodottak, veszélyeztetve a védett személy mozgását, de ez a kijelentés az intézkedés során a részéről nem hangzik el.

Az Rtv. 46.§ szerint a rendőrség, valamint a rendőr a védett személy biztonsága érdekében a 13. és a 30. §-ban meghatározottakon túlmenően *a)* útvonalat, közterületet a forgalom elől elzárhat, a forgalmat korlátozhatja, *b)* nyilvános és közforgalmú intézmények működését korlátozhatja, *c)* magánlakásba - külön írásos utasítás birtokában - ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet, és ott tartózkodhat, *d)* területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

A fenti szakasz tehát jogalapként szolgálhatott volna az intézkedésre (lezárt területen történő igazoltatásra), azonban egyrészt a rendőrség nem igazolta, hogy lezárt területről lenne szó, másrészt a rendőrség részéről erre a jogalapra nem hivatkoztak sem az intézkedéskor a helyszínen, sem a későbbi iratokban, ezért a Testület a gyakorlata alapján ezt nem tudta figyelembe venni.

Megjegyzi továbbá a Testület, figyelemmel az arányosság követelményére is, hogy amennyiben a rendőri intézkedés célja az volt, hogy a gépkocsik haladását biztosítani tudja (bár a felvétel alapján úgy tűnik, hogy ekkor már távozott a konvoj), akkor elegendő lett volna a panaszosokat igazoltatás helyett megkérni, hogy álljanak feljebb, vagy hagyják el az út körzetét, ha már a fizikai zárás nem volt teljeskörű.

Felhívja továbbá a Testület a figyelmet arra, hogy az elmúlt években már többször kifejtette, hogy a készletező jellegű, az adott időpontban jogalapot nélkülöző igazoltatás jogszerűtlen.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint az igazoltatásra jogalap nélkül került sor, így sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

Megjegyzi továbbá a Testület, hogy noha az egyik jelenlévő rendőr (N. T.) részéről elhangzik egy olyan kijelentés, hogy túl közel van a védett személy, ezt a Testület az állásfoglalása kialakítása során nem vette figyelembe, mivel a rendőrség az intézkedés során következetesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy csak a r. alezredes intézkedik a panaszossal szemben, ezért csak ő azonosítja magát. Ennélfogva a Testület álláspontja szerint a többiek kijelentései a konkrét kérdés vizsgálata során nem relevánsak.

2) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés során nem tudták megjelölni az intézkedés jogalapját, az intézkedés okát.

A rendőri intézkedést, a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdte, majd az intézkedés alá vont személyeknek megadta a nevét, jelvéyszámát, szolgálati helyét, közölte velük, hogy intézkedés alá vonja őket, valamint azt is, hogy az intézkedés célja a személyazonosságuk megállapítása, a TEK felkérésére az Rtv.7.§ alapján. Ekkor az igazoltatott személyek elővették mobiltelefon készülékeiket, mondván, innentől rögzítik a rendőri intézkedést. Továbbá megkértek, hogy ismételve mondja el az eddig elhangzottakat. Ennek a kérésnek is eleget tett, majd folytatta a megkezdett intézkedést és felszólítottam őket a személyi okmányaik átadására.

A videóanyagból látszik, hogy a rendőr valamikor korábban már azonosította magát, de a panaszos kérésére azt nem ismétli meg. A panaszos tájékoztatást kér arról, hogy mi indokolta a vele szembeni igazoltatást, bűncselekményt vagy szabálysértést követett-e el. Kéri, hogy a rendőr

jelölje meg a jogalapot. Az intézkedő rendőr először a társszerv kérésére hivatkozik, majd bűnüldözési, szabálysértési és migrációs érdekre. Majd a vitát lezárja azzal, hogy „ez nem a jogi ki mit tud” és felhívja a panaszos figyelmét arra, hogy amennyiben nem igazolja magát szabálysértést követ el.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A fenti rendelkezésből megállapítható, hogy a rendőr az Rtv. 20.§ alapján csak az intézkedés tényét és a célját köteles megjelölni, ugyanakkor az Rtv. 24.§ a rendőr kötelezettségévé teszi, hogy a szükséges felvilágosítást megadja a hozzáfordulónak. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrtől elvárható lett volna, hogy meg tudja mondani, hogy mi indokolta az intézkedést, és mi az intézkedés jogalapja (A szöveg kontextusból kiderül, hogy a panaszos inkább az intézkedés okát, mint a jogalapját szeretné tudni.) Ez a felvétel tanúsága szerint nem történt meg megfelelően. A Testület már több esetben kifejtette, hogy nem csupán a közlés elmaradása, hanem a túl sok, felesleges és nem releváns információ is sérelmet okoz (ld. pl. ha a bilincselés okaként valamennyi – de valójában nem releváns -- bilincselési okot meghivatkozta a rendőrség).

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőr nem megfelelően tájékoztatta a panaszjogáról.

Az Rtv. fentebb már hivatkozott 20.§-a a rendőr kötelezettségévé teszi, hogy az intézkedés végén tájékoztassa a panaszost a jogorvoslati lehetőségeiről.

A videofelvétel tanúsága szerint az intézkedést fogantató r. alezredes nem tud válaszolni a panaszjoggal kapcsolatos részletkérdésekre, N. T. r. törm. kiegészíti, és elmondja, hogy a mind a Testületnél, mind a rendőrségen előterjesztheti a panaszt, a Testületnél 20, míg a rendőrségnél 30 nap alatt. Ezután a közlést a r. alezredes ugyan jóváhagyólag megismétli.

A Testület a fentiekben már kifejtette, hogy N.T. r. törm. közlését nem veszi a vizsgálat során figyelembe, mivel ő az intézkedés során nem azonosította magát, a rendőrök pedig többször jelezték a panaszos felé, hogy csak a r. alezredes intézkedik vele szemben. Figyelemmel azonban arra, hogy a r. törm. közlését jóváhagyólag megismétli, ezért a Testület ezen tájékoztatást is a vizsgálat körébe vonta.

A Testület már korábban többször kifejtette azon álláspontját miszerint a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatásnak ki kell terjednie mind az előterjesztés módjára, mind a

határidejére. A jelen esetben a tájékoztatás pontatlan, mivel 2019. január 1-től kezdődően a Testülethez fordulás határideje már 30 nap. Ráadásul a felvételen látható, hogy a rendőr hezitál a panaszjoggal kapcsolatos kérdéseknél, így kérdéses, hogy a r. törm. távollétében megkapta volna-e a részletes tájékoztatást a panaszos.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőri intézkedés hangnemét fenyegetőnek érezte miután a jogalap felől érdeklődött.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A videofelvétel megtekintését követően a Testületben az a kép rajzolódott ki, hogy a rendőr fellépése nem volt fenyegető jellegű, hangneme normális, de határozott jellegű volt. Az a

felhívása, hogy amennyiben a panaszos nem igazolja magát, igazolással kapcsolatos szabálysértést valósít meg, megfelelt a hatályos jogszabályoknak, és a fokozatosság elvének is.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés, hangnem nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát.

V.

A panaszossal szembeni intézkedés kezdeményezésére és a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján jogalap nélkül került sor, így sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga. A tájékoztatások elmaradása, illetve pontatlan volta miatt sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint a rendőr hangneme, fellépése nem volt fenyegető jellegű, ezért ekörben nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

Független Rendészeti Panasztestület

A megvalósult alapjogsértések a Testület megítélése szerint elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2018. május 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbi dokumentumok alapján hozta:

- A panaszos postai úton előterjesztett beadványa (4 oldal + 1 db CD lemez)
- P. A. r. ezredes átirata (1 oldal)
- S. B. r. alezredes jelentése (4 oldal)
- A Készenléti Rendőrség válasza (1 oldal)

Az állásfoglalást kapják:

Knorr Gergely panaszos
(1212 Budapest, Brassói u. 26.)

Dr. Balogh János r. vezérőrnagy, rendőrségi főtanácsos
Országos rendőrfőkapitány
Országos Rendőr-főkapitányság
1139 Budapest, Teve utca 4-6.
Posta cím: 1903 Budapest, Pf. 314.

Irattár